YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/yargitay-4-hukuk-dairesi-2023-6778-kazanc-kaybi-dolayli-zarar-trafik-sigortasi/

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 2023/6778 K. | Kazanç kaybı dolaylı zarar: trafik sigortası kapsamı dışında

Yargıtay, 4. Hukuk Dairesi, Esas No: 2021/27422, Karar No: 2023/6778, Karar Tarihi: 22.05.2023
Kararın resmi kaynağı

4. Hukuk Dairesi 2021/27422 E. , 2023/6778 K.

"İçtihat Metni"MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

(Asliye Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla)

SAYISI : 2020/247 E., 2021/104 K.

HÜKÜM/KARAR : Asıl ve birleşen davaların kısmen kabulü

Taraflar arasında görülen trafik kazasından kaynaklanan maddi tazminat davasında verilen karar hakkında yapılan temyiz incelemesi sonucunda, Yargıtay (Kapatılan) 17. Hukuk

Dairesince kararın bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak yeniden yapılan yargılama sonucunda; asıl ve birleşen davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Mahkeme kararı davacı vekili, davalı ... ... (...) ve davalı ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. yetkilisi tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; 27.03.2014 günü davalıların maliki, sürücüsü ve trafik sigortacısı oldukları aracın davacının maliki olduğu ticari otobüse çarptığını, bu kaza sebebiyle davacıya ait aracın 1,5 ay serviste kaldığını, aracı bu süre boyunca turizm sezonunda kullanamadığını ve ayrıca kaza nedeniyle aracın değer kaybına uğradığını belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla araçta meydana gelen 1.000,00 TL değer kaybı ile aracın tamir süresince kullanılmaması nedeni ile yoksun kalınan kar kaybı karşılığı olarak 10.500,00 TL'nin davalılardan tahsiline karar verilmesini istemiş, bozma ilamından sonra verilen birleşen dava dilekçesinde araçta meydana gelen 3.680,00 TL bakiye değer kaybının kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan tahsiline karar verilmesi talep edilmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı ... vekili cevap dilekçesinde; davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

2. Davalı ... ... (...) vekili cevap dilekçesinde; davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

3. Davalı ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. adına usulüne uygun tebligat yapılmış ancak davalı davaya cevap vermemiştir.

III. MAHKEME KARARI

Mahkemenin 02.03.2016 tarihli ve 2015/429 E.,2016/161 K. sayılı kararıyla; kazanın meydana gelmesinde davalı ... ...'nin tam kusurlu olduğu, mahkemece değer kaybı ve kazanç kaybı yönünden bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği, hükme esas alınan 05.01.2016 tarihli bilirkişi raporunda davacıya ait otobüste kazadan kaynaklanan 4.680,00TL değer kaybı meydana geldiği, otobüsün onarımda kaldığı süre boyunca davacının kazanç kaybının 6.300,00 TL olduğu hususunun tespit edildiği, davacı tarafça davanın ıslah edilmediği gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile 1.000,00 TL değer kaybı tazminatının

davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili ile davacıya verilmesine, davalılardan sigorta şirketinin poliçe limitiyle sınırlı olmak kaydıyla sorumlu olduğuna, 6.300,00 TL kazanç kaybı bedelinin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili ile davacıya verilmesine, davalılardan sigorta şirketinin poliçe limitiyle sınırlı olmak kaydıyla sorumlu olduğuna, davacı tarafın fazlaya ilişkin kazanç kaybı talebinin reddine karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı ... vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay (Kapatılan) 17. Hukuk Dairesinin 20.03.2019 tarihli ve 2016/8618 Esas-2019/3325 Karar sayılı kararı ile "Dava, trafik kazası sonucu meydana gelen değer kaybı ve kazanç kaybı talebine ilişkindir. 27.03.2014 tarihinde meydana gelen trafik kazasına ilişkin olarak davalı ... tarafından dava açılmadan önce 01.12.2014 tarihinde davacıya teminat tutarının tamamı 26.800,00 TL'nin ödendiği savunulmakla davacıya ödeme yapılıp yapılmadığı araştırılarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, eksik incelemeyle karar verilmesi doğru görülmemiştir. Davalı ..., diğer davalı ... Nakliyat İnş. Hafriyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti'ne ait aracın trafik sigortacısı olup ... poliçesi gereği gerçek zarar miktarı ile sınırlı sorumludur. Mahkemece aldırılan bilirkişi raporu doğrultusunda aracın tamir süresince kullanılmaması nedeni ile yoksun kalınan kazanç kaybının 6.300,00 TL olduğu tespit edilmiş ise de söz konusu zararın dolaylı zarar mahiyetinde olduğu ve davalı trafik sigortacısının sadece doğrudan zararlardan sorumlu olduğu, bu zararın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları ve poliçe özel şartları uyarınca teminat kapsamında bulunmadığının hüküm tesisinde dikkate alınarak davalı ... yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, yanılgılı değerlendirmeyle, yazılı olduğu biçimde davalı ... için de kabulüne hükmedilmesi doğru görülmemiştir." şeklinde gerekçe ile hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

B. Mahkemece Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; kazanın meydana gelmesinde davalı ... ...'nin tam kusurlu olduğu, mahkemece değer kaybı ve kazanç kaybı yönünden bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği, hükme esas alınan 05.01.2016 tarihli bilirkişi raporunda davacıya ait otobüste kazadan kaynaklanan 4.680,00TL değer kaybı meydana geldiği, otobüsün onarımda kaldığı süre boyunca davacının kazanç kaybının 6.300,00 TL olduğu hususunun tespit edildiği, davalılar ... ...ve ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. 'nin zarardan sürücü ve işleten olarak sorumlu oldukları, davalı ... tarafından

teminat tutarı olan 26.800,00 TL'nin ödendiği, dolayısı ile poliçe teminatı kapsamında davalı ... şirketinin sorumluluğunun kalmadığı, davacı tarafça aracın tamir süresince kullanılmaması nedeni ile yoksun kalınan kazanç kaybı 6.300,00 TL davalı ... şirketinden de talep edilmiş ise de söz konusu zararın dolaylı zarar mahiyetinde olduğu ve davalı trafik sigortacısının sadece doğrudan zararlardan sorumlu olduğu, bu zararın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları ve poliçe özel şartları uyarınca teminat kapsamında bulunmadığı, bozma ilamından sonra davacı tarafından araçta meydana gelen 3.680,00 TL bakiye değer kaybının davalılardan tahsili amacıyla ek bir dava açıldığı, anılan davanın eldeki asıl dava ile birleştirilmesine karar verildiği gerekçesiyle; asıl dava yönünden; davanın kısmen kabulü ile 1.000,00 TL değer kaybı tazminatının davalı ... hariç davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine, 6.300,00 TL kazanç kaybı bedelinin davalı ... hariç davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine, davalı ... yönünden davanın reddine, birleşen dava yönünden; davanın kısmen kabulü ile 3.680,00 TL değer kaybı tazminatının 27/03/2014 (kaza tarihi) tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı ... hariç davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine, davalı ... yönünden davanın reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili, davalı ... ... (...) ve davalı ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. yetkilisi tarafından temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde; mahkemece dolaylı zarar kapsamından sorumlu olmadığı gerekçesiyle davalı ... yönünden davanın reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu, Anayasa Mahkemesi'nin 17.07.2020 tarihinde 2019/40 E numaralı dosyasında Karayolları Trafik Kanunun 90 ıncı maddesinin birinci cümlesinde yer alan ''....ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda ....''ibaresi ile ikinci cümledeki ''....ve genel şartlarda ....'' ibaresinin ve 92 inci maddesinin (i) bendinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline karar verildiğini, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 90 ıncı maddesinin birinci cümlesinde zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında tazminatların bu kanun ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabi olduğunun belirtildiğini, anılan cümlenin ''....bu kanun ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir..'' bölümünün itiraz konusu kurallardan birini oluşturduğunu, söz konusu maddenin ikinci cümlesinde ise zorunlu mali sorumluluk sigortası

kapsamındaki tazminatlar ile manevi tazminata ilişkin olarak bu kanunda ve genel şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ilişkin hükümlerinin uygulanacağının kurala bağlandığını, ilgili cümlede yer alan ''....ve genel şartlarda ....'' ibaresi itiraz konusu diğer kuralı oluşturmakta olduğunu, Kanunun 92 nci maddesinin (i) bendi ise bu kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğununun hükme bağlandığını, sonuç itibariyle; genel şartlarda davalı ... şirketinin muaf olmasının iptal kararına uygun olmadığını, yine genel hükümlerde zararın BK'da düzenlenmiş olduğunu, buna göre doğrudan zarar ile dolaylı zararın arasında fark bulunmadığını belirterek, kararın bozulmasını istemiştir.

2. Davalı ... ... (...) ve davalı ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. yetkilisinin temyiz dilekçesinde; mahkemece davalı ... şirketinin dolaylı zarar kapsamından sorumlu olmadığı gerekçesiyle davalı ... yönünden davanın reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu, Anayasa Mahkemesi'nin 17.07.2020 tarihinde 2019/40 E numaralı dosyasında Karayolları Trafik Kanunun 90 ıncı maddesinin birinci cümlesinde yer alan ''....ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda ....''ibaresi ile ikinci cümledeki ''....ve genel şartlarda ....'' ibaresinin ve 92 inci maddesinin (i) bendinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline karar verildiğini, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 90 ıncı maddesinin birinci cümlesinde zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında tazminatların bu kanun ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabi olduğunun belirtildiğini, anılan cümlenin ''....bu kanun ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir..'' bölümünün itiraz konusu kurallardan birini oluşturduğunu, söz konusu maddenin ikinci cümlesinde ise zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar ile manevi tazminata ilişkin olarak bu kanunda ve genel şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ilişkin hükümlerinin uygulanacağının kurala bağlandığını, ilgili cümlede yer alan ''....ve genel şartlarda ....'' ibaresi itiraz konusu diğer kuralı oluşturmakta olduğunu, Kanunun 92 nci maddesinin (i) bendi ise bu kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan taleplerin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında olduğununun hükme bağlandığını, sonuç itibariyle; genel şartlarda davalı ... şirketinin muaf olmasının iptal kararına uygun olmadığını, yine genel hükümlerde zararın BK'da düzenlenmiş olduğunu, buna göre doğrudan zarar ile dolaylı zararın arasında fark bulunmadığını belirterek, kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1.Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; asıl ve birleşen davada davalı ... tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (...) Poliçesi ile teminat altına alınan, diğer davalıların sürücüsü ve maliki olduğu aracın davacının aracına çarpması sonucu meydana gelen trafik kazasında davacının uğradığı araç değer kaybı ve kazanç kaybı talebine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası atfıyla uygulanmasına devam olunan mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun (1086 sayılı Kanun) 428 inci maddesi, 438 inci maddesinin yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkraları ile 439 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 49 uncu maddesi, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları.

3. Değerlendirme

1. Mahkemelerin nihai kararlarının bozulması, 6100 sayılı Kanun'un geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası atfıyla uygulanmasına devam olunan mülga 1086 sayılı Kanun'un 428 inci maddesi ile 439 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen kararın bozmaya uygun olduğu, kararda ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmadığı, bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkan bulunmadığı, kazanç kaybının dolaylı zarar mahiyetinde olduğu, davalı trafik sigortacısının sadece doğrudan zararlardan sorumlu olduğu, bu zararın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları ve poliçe özel şartları uyarınca teminat kapsamında bulunmadığı anlaşılmakla; davacı vekili, davalı ... ... (...) ve davalı ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. Yetkilisince temyiz dilekçelerinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı vekili, davalı ... ... (...) ve davalı ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti. yetkilisinin tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan Mahkeme kararının ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderlerinin temyiz eden davacı ve davalılar ... ... (...) ve ... Nakliyat İnşaat Harfiyat Petrol Ürün. Tic. ve San. Ltd. Şti.'ne yükletilmesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,22.05.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.